ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp juhatus
Ridango AS
info@ridango.com

Teie 16.12.2025

Meie 24.04.2026 nr 2.1.-4/25/1156-2555-35

Tähelepanu juhtimine ja järelevalvemenetluse lõpetamine

Andmekaitse Inspektsioon (AKI) alustas isikuandmete kaitse seaduse § 56 lg 3 p 8 alusel omaalgatusliku järelevalvemenetluse[1] seoses sellega, et Ridango AS (edaspidi Ridango) teeb iga 30 päeva tagant isikustatud ühiskaardi kasutajate kohta sõiduõiguse kontrolli raames andmekogudesse päringuid. Menetluse algatamise üheks aluseks olid mitmed andmesubjektide pöördumised AKI poole, mis puudutavad Ridango poolt rahvastikuregistrisse tehtud päringuid.

AKI saatis 06.08.2025 ja 29.09.2025 Ridangole järelepärimised, millele Ridango vastas vastavalt 29.08.2025 ja 15.10.2025. AKI viis 04.11.2025 läbi kontrollkäigu, mille eesmärk oli selgitada välja, kas ühiskaardiga seotud isikuandmete töötlemine ja andmekogudesse päringute tegemine vastab isikuandmete kaitse nõuetele. Ridango esitas AKI-le 05.11.2025 kontrollkäiguga seonduvalt täiendavad materjalid.

Andmetöötleja selgitused

Ridango on selgitused andnud 29.08.2025 ja 15.10.2025 vastustes järelepärimistele ning 04.11.2025 kontrollkäigul. Ridango on AKI poolt koostatud kontrollakti 21.11.2025 märkustega täiendanud ja on 16.12.2025 kinnitanud täiendatud kontrollaktiga tutvumist.

Andmekaitse Inspektsiooni seisukoht

1. AKI selgitab esmalt, et isikuandmete kaitse peamised nõuded tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679[2] (isikuandmete kaitse üldmäärus ehk IKÜM), isikuandmete kaitse seadusest (IKS) ja vastavatest eriseadustest.

2. IKÜM art 4 p 1 järgi on isikuandmed igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Isikut saab tuvastada näiteks tema isikukoodi, nime vm tunnuse põhjal. Igasugune automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, mida isikuandmetega tehakse (nt isiku kohta päringute tegemine), on IKÜM art 4 p 2 kohaselt isikuandmete töötlemine. Isikuandmete töötlemiseks peab olema õiguslik alus ja andmetöötleja peab järgima andmetöötluse põhimõtteid. IKÜM art 5 lg-st 1 tulenevad isikuandmete töötlemise põhimõtted näevad mh ette, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik, eesmärgipärane, minimaalne ja andmesubjektile läbipaistev.

[1] Inspektsioon alustas menetluse isikuandmete kaitse seaduse § 56 lg 1 ja lg 3 p 8 alusel. Selgituste küsimise õiguslik alus: isikuandmete kaitse seaduse §-d 57–58, korrakaitseseaduse § 30 lg-d 1 ja 3, isikuandmete kaitse üldmääruse art 58 lg 1 p-d a, e ja f; haldusorgani puhul Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[2] lg 1 p 1.
[2] Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2016/679.

3. AKI on saanud andmesubjektidelt mitmeid pöördumisi, mis puudutavad Ridango poolt rahvastikuregistrisse tehtavaid päringuid, mis kajastuvad ka andmejälgijas. AKI-l tekkis andmesubjektide pöördumisest ja neile Ridango poolt saadetud vastustest tulenevalt küsimusi Ridango päringute kohta andmebaasidesse, sh päringute ulatuse ja läbiviimise kohta.

4. Ridango selgitas 06.08.2025 vastuses järelepärimisele, et Ridangol on x-tee vahendusel automaatne ligipääs rahvastikuregistrile, Eesti Hariduse Infosüsteemile (EHIS) ja sotsiaalkaitse infosüsteemile (SKAIS). [redacted]

5. Rahvastikuregistrist saab Ridango järgmised isikuandmed: isikukood (sh vanus), KOV-kood, isikut tõendava dokumendi teave, ees- ja perekonnanimi või veakood. Eesti Hariduse Infosüsteemist saab Ridango teabe selle kohta, kas isik on õpilane ning mis õppetasemel isik õpib (st üldharidus, kõrgharidus või kutseharidus) või veakood. Sotsiaalkaitse infosüsteemist saab Ridango jah/ei vastuse, kas isikule on määratud pension, kuid Ridango ei saa teavet selle kohta, mis pensioniga on tegemist. Päringuid tehakse andmekogudesse ühiskaardi isikustamisel, mis algatatakse kastaja enda poolt veebis või teeninduskeskuses, ja isikustatud ühiskaardi kasutajate andmete uuendamisel 30 päeva tagant.

Ridango kui andmetöötleja roll

6. AKI küsis 06.08.2026 järelepärimises, milline roll IKÜM-i mõistes (vastutav, volitatud või kaasvastutav töötleja) on Ridangol seoses päringute tegemisega. Ridango vastuse kohaselt on Ridango ühistranspordi korraldamisega seotud isikuandmete töötlemise osas volitatud töötleja (sh ühiskaardi kasutaja andmete töötlemine sõiduõiguse võimaldamiseks ja kontrolliks).

7. IKÜM art 5 lg-s 2 sätestatud vastutuse põhimõtte kohaselt vastutab vastutav töötleja selle eest, et tema nimel isikuandmete töötlemisel järgitakse andmekaitse põhimõtteid. Vastutav töötleja on IKÜM art 4 p 7 kohaselt füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid. Vastutav töötleja võib andmetöötluseks kasutada volitatud töötlejat, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel, kuid sel juhul peab poolte vahel olema sõlmitud kirjalik andmetöötlusleping või töötlemine peab toimuma vastava õigusakti alusel (IKÜM art 28 lg 3, 9). Volitatud töötleja on IKÜM art 4 p 8 kohaselt füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel.

8. Euroopa Kohus on leidnud, et vastutava töötleja mõiste on määratletud laialt ja rolli kindlaksmääramisel tuleb tuvastada, kas üksus tõepoolest mõjutas enda huvides selle töötlemise eesmärkide ja vahendite kindlaksmääramist. Seejuures ei ole nõutav, et vastutav töötleja määraks töötlemise eesmärgid ja vahendid kindlaks kirjalikes juhistes või korraldustes.[3] Ka Euroopa Andmekaitsenõukogu suuniste kohaselt põhineb vastutava töötleja määratlemine faktilistel asjaoludel ehk tegeliku olukorra analüüsil, mitte formaalsetel dokumentidel (nt andmetöötluslepingul). See tähendab mh, et kui üks pool otsustab tegelikult, miks ja kuidas isikuandmeid töödeldakse, on see pool vastutav töötleja, isegi kui lepingus on kirjas, et tegemist on volitatud töötlejaga.[4]

9. Ridango on 29.08.2025 vastuses välja toonud, et isikuandmete töötlemise nõuete täitmise eest, sh andmetöötluslepingute eest, vastutab vastutav töötleja [redacted]

[3] Euroopa Kohtu 05.12.2023 otsus nr C-683/21, p-d 30–31.
[4] Euroopa Andmekaitsenõukogu suunised 07/2020 vastutava töötleja ja volitatud töötleja mõistete kohta isikuandmete kaitse üldmääruses, ptk 2.1.2. Kättesaadav: https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-10/edpb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_et.pdf.

[redacted]

10. AKI küsis järelevalvemenetluse käigus osadelt Ridango poolt väljatoodud ühistranspordi korraldajatelt selgitusi andmetöötluse rollide kohta. Saadud vastustest ilmnes, et mitte kõik vastutavad töötlejad ei ole teadlikud, et nad on ühiskaardiga seotud päringute osas vastutavad töötlejad. Samuti ei ole mitte kõigi vastutavate töötlejate ja Ridango vahel sõlmitud andmetöötluslepinguid.

11. Kuigi andmetöötluslepingute sõlmimise eest vastutab eelkõige vastutav töötleja, on andmetöötluslepingute olemasolu ka Ridango enda huvides. IKÜM art 28 lg 10 kohaselt kui volitatud töötleja määrab IKÜM-t rikkudes ise andmete töötlemise eesmärgid ja vahendid, siis loetakse volitatud töötleja selle töötlemise suhtes vastutavaks töötlejaks. Seega on ka Ridango huvides, et vastutavad töötlejad oleksid oma rollist teadlikud ja andmetöötlusega seotud juhised (sh päringute tegemisega seoses) oleks andmetöötluslepingutes selgelt määratletud.

12. Sellest tulenevalt juhib AKI Ridango tähelepanu, et Ridango vaataks üle vastutavate töötlejatega (sh eraõiguslike juriidiliste isikutega) sõlmitud andmetöötluslepingud. Ridango peab vastutavate töötlejatega üle rääkima ja selgelt määratlema, millised on andmetöötlejate rollid, et igaüks oma rolli mõistaks. Kui Ridango tegutseb volitatud töötlejana ühistranspordi korraldajate nimel, siis peavad ka vastutajad töötlejad olema teadlikud andmetöötlusest, mida Ridango nende nimel teeb. AKI toob välja, et kui teatud töötlemistoimingute puhul teeb andmetöötluse kohta otsuseid Ridango, siis võib nende töötlustoimingute osas Ridango olla ka eraldiseisev vastutav töötleja (vt otsuse p 26 jj isikuandmete säilitamise kohta).

Õiguslik alus

13. AKI-l tekkis tulenevalt Ridango vastustest andmesubjektidele küsimusi seoses päringute tegemise õigusliku alusega. Seaduslikkuse põhimõtte (IKÜM art 5 lg 1 p a) kohaselt peab andmetöötlejal olema igasuguseks isikuandmete õiguspäraseks töötlemiseks IKÜM artikkel 6 lõikest 1 tulenev õiguslik alus ning töötlemine peab ka tegelikkuses vastama õigusliku aluse eeldustele.

14. Ridango selgitas 06.08.2025 vastuses järelepärimisele, et volitatud töötlejana kasutab Ridango andmetöötluse alusena sama alust, mida vastutav töötleja ning erinevad vastutavad töötlejad võivad kasutada erinevaid aluseid. Ridango on võimalike õiguslike aluste näidetena välja toonud seadusjärgse kohustuse täitmise IKÜM art 6 lg 1 p-i c alusel koos ühistranspordiseadusest (ÜTS) tulenevate kohustustega (nt ÜTS § 13 ja § 32 lg 3, § 34, § 36, § 85 lg 1) ning lepingu täitmise IKÜM art 6 lg 1 p-i b alusel, kui vedaja lähtub andmesubjektiga sõlmitud lepingust ning sõiduõiguse ja soodustuste kontroll on pileti müügi osa. Ridango on välja toonud, et päringute tegemine on mh reguleeritud ühiskaardi lahendusega seotud omavalitsuste vastavate määrustega, nagu näiteks Tallinna Linnavalitsuse määrus „Tallinna piletimüügisüsteemi andmekogu põhimäärus“[5].

15. AKI selgitab, et kuna Ridango on selgituste kohaselt päringute tegemise osas volitatud töötleja, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel, siis peab vastutavatel töötlejatel olema päringute tegemiseks õiguslik alus. Ridango on praegusel juhul selgitanud, millistel õiguslikel alustel päringute tegemine üldiselt toimub, kuid ka välja toonud, et täpsed alused võivad vastutavatel töötlejatel erineda.

16. AKI-le teadaolevalt on Ridango vastutavad töötlejad teadlikud, et ÜTS § 32 lg 4 esimese lause kohaselt võib sõidusoodustuse olemasolu kontrollimiseks avaliku teenindamise kohustuse

[5] Tallinna Linnavalitsuse 15.01.2014 määrus nr 2 „Tallinna piletimüügisüsteemi andmekogu põhimäärus“.

täitja ja tema volitusel piletimüüki korraldav isik saada vastava tehnilise lahenduse olemasolu korral asjakohaseid andmeid rahvastikuregistrist, Eesti hariduse infosüsteemist, sotsiaalkaitse infosüsteemist ning liiklusregistrist. AKI toob siiski välja, et kui vastutavad töötlejad tuginevad päringute tegemisel sellele sättele, siis peab Ridangol kui volitatud töötlejal olema selged juhised päringute tegemiseks. Selleks peab Ridango saama vastutavalt töötlejalt kirjalikud juhised vastavalt IKÜM art 28 lõikele 9.

Eesmärgipärasus ja minimaalsus

17. Ridango selgitas kontrollkäigul, et andmekogudesse tehakse päringuid seoses isikustatud ühiskaardiga seotud teenustega. Üldjuhul on isikuandmete töötlemise eesmärgiks võimaldada ja kontrollida sõiduõigust ning soodustust ühistranspordi teenuse pakkumisel. Lisaks on isikustatud ühiskaardi olemasolu eelduseks, et kasutada Pargi&Reisi süsteemi ja selleks, et kasutada ühiskaarti Elroni rongis kohaliku omavalitsuse poolt määratud soodustuse tõendamiseks.

18. AKI selgitab, et eesmärgipärasuse põhimõtte (IKÜM art 5 lg 1 p b) järgimine eeldab, et isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel ning neid ei töödelda viisil, mis on nende eesmärkidega vastuolus. Minimaalsuse põhimõttest (IKÜM art 5 lg 1 p c) tulenevalt tuleb andmeid töödelda ja koguda ulatuses, mis on konkreetse eesmärgi saavutamiseks vajalik.

19. Ridango teeb kõigi isikustatud ühiskaardi kasutajate kohta 30-päevase intervalli tagant andmekogudesse (rahvastikuregister, EHIS, SKAIS) päringuid. AKI on menetluse käigus Ridangolt küsinud, kuidas on kõigi ühiskaardi kasutajate kohta igakuiste päringute kooskõlas minimaalsuse põhimõttega.

20. Ridango selgitas 06.08.2025 vastuses järelepärimisele, et andmete automaatne uuendamine aitab andmesubjektil lihtsalt kasutada korrektset sõiduõigust ja olemasolul soodustust. Kord kuus intervall on mõistlik periood andmete uuendamiseks, et tagada elukoha piirkonna ja soodustuste saamise õiguse teabe asjakohasus ja õigsus – seeläbi vältides sõiduõiguse ja soodustuste valesti kasutamist ning kahju klientidele (ühistranspordi korraldajatele). Ridango tõi lisaks välja, et õpilased võivad koolist lahkuda poole aasta pealt ja inimesed võivad pensionile jääda väga erineval ajal ja palju varem kui tavaline pensioniiga, mistõttu ei saa pelgalt isiku vanusele tuginedes teha järeldusi isiku pensioni soodustuse saamise õiguse kohta. Ridango selgitas kontrollkäigul, et päringute tegemise intervalli on hinnanud vastutavad töötlejad sõidusoodustuse kontrollimisel ja samas ka võimalikul kohaliku omavalitsuse rahalise kaotusega arvestamisel kõige optimaalsemaks perioodiks.

21. EHISe päringute osas tõi Ridango kontrollkäigul välja, et Ridango saaks teha päringu ka vanuse järgi (RR põhjal), kuid KOVid annavad ette vajaduse teha päring EHISest. [redacted] SKAIS-i puhul on Ridango selgitanud, et tehniliselt on võimalik eristada, et kõigi isikustatud ühiskaardi kasutajate kohta ei tehtaks kõigist andmekogudest päringuid, kuid selle on kindlaks määranud vastutav töötleja.

22. AKI hinnangul ei pruugi kõigi isikustatud ühiskaardi kasutajate kohta iga 30 päeva tagant kõiki kolme andmekogusse päringute tegemine olla täielikult kooskõlas eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetega.

23. AKI mõistab Ridango selgitustest, et rahvastikuregistrisse tehakse regulaarseid päringuid eelkõige selleks, et määrata kindlaks elukohaga (KOV-koodi alusel linna/valla täpsusega) seotud tasuta sõidu õiguse või muude soodustuste rakendumine. AKI toob välja, et mitte kõigis

kohalikes omavalitsuses ei ole määratud inimestele elukohapõhiseid soodustusi või tasuta sõidu õigust. Seega on küsitav, millisel eesmärgil selliste kohalike omavalitsuste elanike kohta rahvastikuregistrisse regulaarseid päringuid tehakse. Ridango on kontrollkäigul selgitanud, et päringutest oleks tehniliselt võimalik jätta välja inimesed, kes ei ela soodustusi/tasuta sõiduõigust pakkuvas kohalikus omavalitsuses, kuid sel juhul peaksid inimesed ise märku andma, kui nad sellisesse omavalitsusse kolivad, mis ei tundu inimese vaatest mugava lahendusena.

24. EHISe ja SKAISi päringute osas toob AKI välja, et isiku õppimise ja pensionile minemise staatus ei ole miski, mis sageli muutuks. Seega ei ole põhjendatud iga 30 päeva tagant kõigi isikustatud ühiskaardi kasutajate kohta õpilase ja pensionäri staatuse kohta päringute tegemine. Näiteks on 2025. aasta septembrist Eesti Vabariigi haridusseaduse § 10^1 lg 2 teise lause kohaselt lapsel õppimiskohustus 18-aastaseks saamiseni, seega ei ole nooremate kui 18-aastaste puhul päring õpilase staatuse tuvastamiseks otseselt vajalik. Samuti lähevad inimesed pensionile alates teatud vanusest ja kõigi ühiskaardi kasutajate (nt alaealiste kohta) ei ole päringute tegemine selles osas vajalik. Arvestades, et isiku vanus on tuvastatav isikukoodi järgi, mis on isikustatud ühiskaardi puhul Ridango süsteemis olemas, saab tehtud päringute hulka piirata nt isiku vanuse alusel. Ridango on kontrollkäigul selgitanud, et kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakond määrab vajadusel sõidusoodustused, mis on seotud puudega isikutega ja muude tundlikke andmetega, seega on ka nt eripensionite puhul võimalik sõidusoodustuse olemasolu ühiskaardile lisada muul viisil kui päringute teel.

25. AKI juhib seega Ridango tähelepanu, et eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetest tulenevate nõuete paremaks täitmiseks on võimalik sama eesmärk täita ka siis, kui piirata andmekogudesse tehtavate päringute hulka ja sagedust. Kuigi Ridango on selgitanud, et lõpliku otsuse päringute sageduse ja vajalikkuse kohta teeb vastutav töötleja, on Ridangol võimalik üle-Eestilise teenusepakkujana päringute vajalikkuse teema tõstatada. Ridango peab andmekogudesse päringute tegemisega seonduva üle vaatama ja hindama, kuidas on võimalik ülemääraseid päringuid vähendada, nt on võimalik teavitada inimesi rohkem ühiskaardi lahti isikustamise võimalustest, kui nende kohta ei ole päringute tegemine sõidusoodustuse või tasuta sõidu õiguse tuvastamiseks vajalik.

Andmetöötluse aeg ja isikuandmete säilitamine

26. Ridango on kontrollkäigul selgitanud, et Ridango praegune süsteem loobub regulaarsete päringute tegemisest, kui konkreetse isiku kohta on rahvastikuregister andnud 5 korda veateate. Ridangol ei ole praegu vastutavatelt töötlejatelt otsest juhist sellises olukorras isikukirje kustutamiseks. Ridango on hetkel otsimas koostöös klientidega (ühistranspordi korraldajatega) lahendust isiku automaatse kustutamise kohta. Lahendamist vajab ka küsimus, mis saab neil juhtudel reisija konto bilansist.

27. Seega ei ole vastutavad töötlejad kindlaks määranud isikustatud ühiskaardiga seotud isikuandmete säilitamistähtaega. AKI toob välja, et kui Ridango on ise määratlenud, kui kaua on isikuandmete säilitamine vajalik, siis võib selles osas Ridango muutuda eraldiseisvaks vastutavaks töötlejaks (vt selgitusi otsuse p 8 jj).

28. IKÜM art 5 lg 1 p e kohaselt peab isikuandmete töötlemisel olema tagatud, et isikuandmeid säilitatakse kujul, mis võimaldab andmesubjekte tuvastada ainult seni, kuni see on vajalik selle eesmärgi täitmiseks, milleks isikuandmeid töödeldakse. IKÜM põhjenduspunkti 39 kohaselt peaksid isikuandmed olema asjakohased, piisavad ja piirduma sellega, mis on nende töötlemise otstarbe seisukohalt vajalik. See eeldab eelkõige, et tagatakse andmete säilitamise aja piirdumine rangelt minimaalsega. Selle tagamiseks, et isikuandmeid ei säilitataks vajalikust kauem, peaks vastutav töötleja kindlaks määrama tähtajad andmete kustutamiseks või perioodiliseks läbivaatamiseks.

29. AKI selgitab, et isikustatud ühiskaardiga seotud andmete säilitamine ei saa olla tähtajatu. Ridango poolt eelnevalt kirjeldatud olukorras, kui inimese kohta lõpetatakse regulaarsete päringute tegemine, sest rahvastikuregister on konkreetse isiku kohta andnud 5 korda veateate, ei ole põhjendatud isikustatud ühiskaardiga seotud isikuandmete edasine säilitamine. Ridango peab sel juhul kindlaks määrama, mis saab süsteemis olemasolevatest isikuandmetest ja kui kaua neid säilitatakse. AKI võtab arvesse, et Ridango on automaatse kustutamise osas lahendust otsimas.

30. Sarnaselt tekitab AKI-s küsimusi isikustatud ühiskaardiga seotult regulaarsete päringute tegemine olukorras, kui inimene on kunagi ühiskaardi isikustanud, kuid reaalselt enam ühiskaardiga seotud teenuseid ei kasuta või pole pikka aega kasutanud. Ridango on kontrollkäigul selgitanud, et tehniliselt on võimalik teha ka inimeste teavitamise lahendus, kui ühiskaarti ei ole teatud aja kasutanud, siis kaart aegub ja muutub kehtetuks ning sõidusoodustusi ei saa enam kasutada, kuid sellist tellimust pole seni tehtud.

31. Sisuliselt tähendab eelnev, et isikustatud ühiskaardiga seotud isikuandmeid säilitatakse määratlemata tähtaja jooksul. Kuna ühistranspordi korraldajad ei ole andnud isikuandmete kustutamise osas juhiseid, siis juhul kui Ridango on ise määranud isikuandmete säilitamise vajaduse ja tähtaja, võib Ridango selles osas olla volitatud töötleja asemel eraldiseisev vastutav töötleja. Seega juhib AKI Ridango tähelepanu, et Ridango vaataks üle ja määraks kindlaks isikustatud ühiskaardiga seotud andmete säilitamistähtajad, kui andmete säilitamine ei ole enam eesmärgi saavutamiseks vajalik.

Läbipaistvus

32. AKI üheks järelevalvemenetluse alustamise aluseks olid mitmed andmesubjektide pöördumised AKI poole, mis puudutavad Ridango poolt tehtavaid päringuid rahvastikuregistrisse. See näitab, et inimestel on tekkinud seoses päringutega küsimusi ja andmetöötlus ei ole neile lõpuni arusaadav.

33. Läbipaistvuse põhimõttest (IKÜM art 5 lg 1 p a) tulenevalt peab isikule tema andmete töötlemine olema läbipaistev, mis eeldab ka seda, et andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest. IKÜM art 14 kohaselt on andmetöötlejal kohustus teavitada andmesubjekte nende isikuandmete töötlemisest, kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt.

34. AKI tõi kontrollkäigul mh välja, et andmejälgijas kuvatakse inimestele päringute tegijana Ridango AS, kuid Ridango koduleht ridango.com on inglisekeelne koos ingliskeelsete andmekaitsetingimistega. Kodulehel olid menetluse alustamise seisuga leitavad ka eestikeelsed andmekaitsetingimused, kuid need asusid Ridango AS ostutingimuste all.

35. Ridango on AKI-le 06.08.2025 vastuses selgitanud, et isikuandmete töötlemise kohta teabe esitamise kohustus lasub vastutaval töötlejal. Andmesubjektil on võimalik saada teavet päringute tegemise kohta näiteks andmejälgijat kasutades, Ridango AS veebilehelt privaatsustingimustest ja veebilehtedel, kus isik saab oma sõidukaardi siduda isikukoodiga ning osta sõidupileteid.

36. Ridango uuendas vastavalt kontrollkäigul kokkulepitule 2025. aasta detsembris ridango.com veebilehel isikuandmete töötlemise põhimõtteid[6] ning lisas täiendava info päringute tegemise ja sõidukaardi lahti isikustamise kohta.

37. AKI võtab arvesse, et Ridango on teinud läbipaistvuse suurendamiseks koostööd ja on omal algatusel lisanud päringute tegemise kohta veebilehtedele täiendavat infot. Nt tuvastas AKI, et

[6] Kättesaadav: https://www.ridango.com/ridango-isikuandmete-tootlemise-pohimotted/?_gl=1*5m9o63*_up*MQ..*_ga*NTkzNTIzNjczLjE3NzQ0MzE2ODA.*_ga_5CQ5Z5CEJ9*czE3NzQ0MzE2NzkkbzEkZzAkdDE3NzQ0MzE2NzkkajYwJGwwJGgw.

Ridango hallatavale veebilehele https://pilet.ee/et/home on teadete juurde lisatud järgnev tekst: *„Rahvastikuregistri kontroll. Ridango AS hallatav piletisüsteem teeb päringuid Rahvastikuregistrisse siis, kui isik on oma ühiskaardi isikustanud. Elukoha (valla) kohustuslik kontroll tehakse vastavalt kohalike omavalitsuste määrustele. Juhul, kui te ei soovi, et piletisüsteem selliseid päringuid teostab, siis on teil võimalik isikustamine eemaldada. Küsi rohkem infot info@pilet.ee.“* Samasisuline tekst on teadete alt leitav ka nt Tallinna ja Tartu piletimüügisüsteemide lehekülgedelt (https://tallinn.pilet.ee/et/home ja https://tartu.pilet.ee/et/home).

38. AKI toob siiski välja, et pilet.ee ja sellega seotud lehekülgedel on Ridango isikuandmete töötlemise ja küpsisepõhimõtted leitavad kasutustingimuste alt 01.07.2025 versioonis, mis ei sisalda infot ühiskaardi isikustamise eemaldamise kohta. Kontrollkäigul kokkulepitu kohaselt lubas Ridango pilet.ee ja klientide nimel hallatavatele veebilehtedele privaatsustingimusi uuendada hiljemalt 31.03.2026. AKI tuvastas, et 24.04.2026 seisuga ei ole veebilehtedel privaatsustingimusi uuendatud. AKI juhib Ridango tähelepanu, et privaatsustingimused tuleb vastavalt kokkuleppele ka nendel veebilehtedel uuendada.

39. Läbipaistvuse suurendamiseks on Ridangol lisaks võimalik kaaluda isikustamise protsessi juurde päringute kohta info lisamist, et inimesi oleks juba enne ühiskaardi isikustamist teavitatud, millised andmetöötluse protsessid isikustamine kaasa toob. Kuigi päringute tegemise kohta on info kasutustingimustes, millega inimene peab enne ise ühiskaardi isikustamist tutvuma, ei pruugi info nt teenusepakkujate kaudu ühiskaardi isikustamisel inimesteni jõuda.

Turvalisus

40. Kontrollkäigul selgus Ridango poolt hallatava piletimüügisüsteemi veebikeskkonna vaatluse käigus, kuhu pääseb [redacted] et keskkonda on võimalik sisse logida ka ainult kasutajanime ja parooliga. Ridango selgitas, et Ridango on klientidele soovitanud kasutada tugevdatud sisselogimismeetmeid, [redacted] kuid iga klient määrab ise sisselogimise viisi.

41. IKÜM art 5 lg 1 p f kohaselt tuleb isikuandmeid töödelda viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase turvalisuse, sealhulgas kaitseb loata või ebaseadusliku töötlemise eest ning juhusliku kaotamise, hävitamise või kahjustumise eest, kasutades asjakohaseid tehnilisi või korralduslikke meetmeid.

42. IKÜM art 32 lg 1 kohustab nii vastutavat kui volitatud töötlejat tagama andmetöötluse turvalisus. Kasutusele võetud korralduslikud ja tehnilised meetmed peavad olema proportsionaalsed füüsiliste isikute õigusi ja vabadusi ähvardavate ohtudega, mis tulenevad isikuandmete juhuslikust või ebaseaduslikust hävitamisest, kaotsiminekust, muutmisest ja loata avalikustamisest või neile juurdepääsust. Eriti oluline on tagada, et kõrvalised isikud ei pääseks ligi isikuandmetele.

43. Võttes arvesse teaduse ja tehnoloogia viimast arengut ja meetmete rakenduskulusid, tuleks kõnealuste meetmetega tagada vajalik turvalisuse tase, sealhulgas konfidentsiaalsus, mis vastaks ohtudele ja kaitstavate isikuandmete laadile. Andmeturbeohtu hinnates tuleks kaaluda isikuandmete töötlemisest tulenevaid ohte, nagu edastatavate, salvestatud või muul viisil töödeldavate isikuandmete juhuslik või ebaseaduslik hävitamine, kaotsiminek, muutmine ja loata avalikustamine või neile juurdepääs (IKÜM pp 83).

44. Seoses infosüsteemide vastu toimuvate küberrünnakutega on viimase aja suundumus, et ründajad ei pea kasutama erilisi ründemeetodeid, vaid juurdepääs saadakse nn legaalsete kasutajaõigustega. See tähendab, et süsteeme ei „häkita“, vaid süsteemidesse logitakse kehtivate õigustega. Kasutusõigused hangitakse kas varasematest leketest või töötajate

suunal õngitsuskirju saates. Seetõttu on ülimalt oluline, et tundlikke ja kriitiliste infosüsteemide kaitsmiseks (eriti, kus ligipääsuõigused on administraatori tasandil) ei kasutataks ainult kasutajanime ja parooli, vaid kus vähegi võimalik, ka mitmetasandilist autentimist (MFA).

45. AKI juhib Ridango tähelepanu, et arvestades andmete hulka, millele on võimalik keskkonna kaudu juurde pääseda [redacted] ei taga ainult kasutajanime ja parooliga sisselogimise võimaldamine andmetöötluse turvalisust. Kuigi Ridango selgituste kohaselt määrab iga klient ise sisselogimise viisi, on ka Ridangol volitatud töötlejana kohustus hinnata, millised kasutusel olevad turvameetmed on IKÜM-st tulenevate nõuete täitmiseks piisavad. Ridangol on võimalik turvalisuse tagamise meetmena kehtestada kõigi kasutajate jaoks turvalisemad sisselogimismeetodid (nt rakendades kõigile mitmetasandilist autentimist, mille jaoks on süsteemis juba võimalus olemas).

Kokkuvõte

46. AKI on kontrollinud Ridango andmetöötlust päringute tegemisel. Ridango on selgitanud päringute tegemise protsessi, õiguslikku alust ja eesmärki. Ridango on andmetöötluse läbipaistvuse suurendamiseks uuendanud infot andmekaitsetingimustes ja veebilehel pilet.ee. AKI juhib siiski Ridango tähelepanu, et vastutavad töötlejad peavad samuti olema teadlikud andmetöötlusest, mis nende nimel toimub ja selguse tagamiseks on võimalik sellekohased andmetöötluslepingud üle vaadata. Eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõttest tulenevalt peab Ridango hindama, kuidas piirata andmekogudesse tehtavate päringute hulka ja sagedust lähtuvalt päringute vajalikkusest. Ridango peab üle vaatama ja kindlaks määrama isikustatud ühiskaardiga seotud andmete säilitamistähtajad, kui andmete säilitamine ei ole enam eesmärgi saavutamiseks vajalik. Suurema turvalisuse tagamiseks on Ridangol võimalik kehtestada kõigi kasutajate jaoks turvalisemad sisselogimismeetodid (nt rakendades kõigile mitmetasandilist autentimist).

Eelnevast tulenevalt lõpetab AKI järelevalvemenetluse.

Samas juhib Andmekaitse Inspektsioon täiendavalt Ridango AS tähelepanu, et praegune järelevalvemenetluse lõpetamine ei välista kaebuste saamisel või uute asjaolude selgumisel uue menetluse algatamist. Kahtluse korral võib inspektsioon igal ajal kontrollida ettevõtte tegevuse vastavust andmekaitsenõuetele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Laane
jurist
peadirektori volitusel